

Noworudzka Szkoła Techniczna

w Nowej Rudzie

57-401 Nowa Ruda, ul. Stara Droga 4, tel. 074 872 22 42, e-mail: szkola@zsp.nowaruda.pl

Program wychowawczo- profilaktyczny

Nowa Ruda, wrzesień 2023 rok

Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).*
- *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).*
- *Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).*
- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).*
- *Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).*
- *Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).*
- *Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).*
- *Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/23- pismo nr DKO - WNP.4092.46.2021.DB z dnia 8 lipca 2022 r.*
- *„Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.*
- *Statut Noworudzkiej Szkoły Technicznej.*
- *Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).*

*„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada,
lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma,
lecz przez to, czym dzieli się z innymi.”
(Jan Paweł II)*

I. WSTĘP

„Jeśli coś jest w szkole zakazane, to obowiązuje wszystkich. Chociaż nasze pozycje w szkole są inne, ale litera prawa jest ta sama. Normy, wartości i pożądane sposoby zachowania przekazujemy My wszyscy.”

Chcemy chronić naszych uczniów przed wpływem negatywnych czynników determinujących ich postawy, czyli eliminować czynniki ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych środków zastępczych, nowych substancji aktywnych oraz wspierać uczniów narażonych na działania dysfunkcyjne. Nie zapominamy również o wpływie modelowania na wychowanie.

Program został stworzony przez rodziców i nauczycieli. Został opracowany po wcześniejszej diagnozie środowiska szkolnego, obserwacjach, konsultacjach z wychowawcami i rodzicami uczniów oraz badaniach zewnętrznych, a także po konsultacjach z Samorządem Uczniowskim.

Po przeprowadzonej diagnozie, wrześniu 2023 roku sporządzono sprawozdanie o stanie środowiska szkolnego, które nie wskazuje, aby zmieniły się czynniki chroniące i czynniki ryzyka. W związku z czym zaleca się kontynuowanie zadań, które określa program wychowawczo-profilaktyczny. Termin następnej diagnozy planowany jest na styczeń 2024 roku.

II. Założenia ogólne

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły dotyczy wielu dziedzin życia, ma na względzie narastające problemy wychowawcze w szkole, w domu i w miejscach publicznych oraz zapobieganie przyczynom ich występowania, ma on na celu kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia bez potrzeby stosowania agresji i używek, kształtowanie umiejętności życiowych, jak również zapobiegania sytuacjom i zachowaniem problemowym.

Wskazuje na budowanie porozumienia szkoła-dom-środowisko, ich wspólnej aktywności wychowawczej i partnerstwa w podejmowaniu działań i decyzji wychowawczych przeciw agresji, uzależnieniom i cyberprzemocy. Ważnym jego elementem jest eliminowanie problemów w obszarze zdrowia psychicznego, działania zmniejszające prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz działania wzmacniające adaptację uczniów z Ukrainy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

Cele programu wychowawczo-profilaktycznego zostały opracowane w oparciu o diagnozę czynników ryzyka, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego z uwzględnieniem czterech aspektów wychowania: wspomaganie rozwoju uczniów, kształtowanie sposobu myślenia i postaw, profilaktykę zachowań ryzykownych, poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły. Po diagnozie ważne okazały się dodatkowo następujące treści: rozwijanie samorządności, bezpieczeństwo, rozwój osobowości, kultura języka i rozwój czytelnictwa, tradycje narodowe, świąteczne, szkolne i klasowe, kształtowanie postaw prorodzinnych, dbałość o zdrowie w tym zdrowie psychiczne, rozwijanie zainteresowań i talentów, wprowadzenie efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami oraz uchodźców wojennych z Ukrainy

III. Wizja szkoły w różnych obszarach

W swojej koncepcji Noworudzka Szkoła Techniczna w Nowej Rudzie odwołuje się do tradycji placówki i modelu wypracowanego w tym okresie przez rodziców, zespół nauczycielski i społeczność szkolną. Za najważniejsze uważamy:

- budowę kompleksowo oddziaływującego środowiska wychowawczego mającego na celu wszechstronny rozwój uczniów (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym), ich godne przygotowanie do wyboru dalszej drogi kształcenia;
- upowszechnianie modelu szkoły jako efektywnego środowiska wychowawczego w otoczeniu społecznym i innych placówkach systemu oświatowego.

Uwzględniając posiadaną bazę i zasoby szkoły określiliśmy jej wizję w następujących obszarach: szkoła, dyrektor, nauczyciele, rodzice/opiekunowie prawni, uczniowie.

Szkoła:

1. Podejmuje działania zmierzające do wyeliminowania agresji, przemocy w szkole.
2. Dbą o wyrównywanie szans w edukacji, z uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów z Ukrainy
3. Stwarza możliwości do harmonijnego rozwoju uczniów i kreatywności nauczycieli.
4. Integruje środowisko szkolne i lokalne pobudzając do aktywności na rzecz rozwoju placówki i kształtowania jej pozytywnego wizerunku w środowisku.
5. Reaguje na wszelkie przejawy niesprawiedliwości i dyskryminacji.
6. Wspiera materialnie i podejmuje akcje na rzecz pomocy potrzebującym.
7. Jest bezpieczna.
8. Promuje zdrowy styl życia.
9. Szkoła to miejsce, gdzie młody człowiek może odkryć swoje talenty i predyspozycje, poznać smak sukcesów oraz porażek i tym sposobem dojrzewając społecznie, przygotowuje się do aktywnego i twórczego życia.
10. Dbą o komfort uczniów w obszarze zdrowia psychicznego.
11. Rozwija w uczniach:
 - a. poczucie obowiązku i sumiennej pracy;
 - b. poczucie samodzielności i odpowiedzialności za własne decyzje, współodpowiedzialności za siebie i innych;
 - c. kulturę wyrażania opinii, ocen i sądów;
 - d. twórcze myślenie;
 - e. poczucie własnej wartości;
 - f. szacunek dla tradycji, historii i poszanowanie godności drugiego człowieka;
 - g. tolerancję, szacunek wobec myśli i poglądów innych ludzi.
 - h. potrzebę wsparcia i niesienia pomocy uczniom z Ukrainy
12. Szanuje i respektuje prawa ucznia i dziecka.

Nauczyciele:

1. Stanowią dobrze przygotowaną, fachową kadre, nastawioną na jakość kształcenia.
2. Współpracują w zespołach, są otwarci i twórczy.
3. Uczestniczą w doskonaleniu i podejmują działania samokształceniowe spełniające ich oczekiwania oraz oczekiwania uczniów i ich rodziców.
4. Stwarzają warunki, w których uczeń może rozwijać wszystkie sfery swojej osobowości.

5. Są życzliwi i wrażliwi, troszcząc się o harmonijny rozwój każdego ucznia.
6. Zachęcają uczniów do twórczych poszukiwań, samodoskonalenia i samokształcenia, uświadamiając im znaczenie samorealizacji w życiu człowieka.
7. Szanują uczniów, nie narażają ich uczuć i nie naruszają godności osobistej.
8. Wspierają i otaczają szczególną opieką uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów z Ukrainy.
9. Uwzględniają wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych i ewaluacji, w celu polepszenia organizacji procesów edukacyjnych.

Rodzice/Opiekunowie prawni:

1. Uczestniczą w życiu szkoły.
2. Wykazują własne inicjatywy współpracy i pomocy.
3. Wspólnie z nauczycielami starają się rozwijać problemy wychowawcze i dydaktyczne dziecka.
4. Są współodpowiedzialni za rozwój i wychowanie własnego dziecka i rozwój jakościowy szkoły.
5. Włączają się w organizację imprez szkolnych skierowanych do uczniów, rodziców i środowiska lokalnego.
6. Swoją postawą, zaangażowaniem i aktywnością dają dobry przykład dzieciom.
7. Sygnalizują o wszelkich negatywnych sytuacjach, zaistniałych na terenie szkoły, jak i poza nią, wspólnie z pozostałymi podmiotami starają się rozwiązywać zaistniałe problemy.
8. Współtworzą pozytywny wizerunek szkoły w środowisku.

Uczniowie:

1. Współuczestniczą w życiu szkoły głównie poprzez aktywnie działający Samorząd Uczniowski.
2. Rozwijają własne zainteresowania – osiągają sukcesy na miarę swoich możliwości.
3. Są współodpowiedzialni za swój rozwój i osiągnięte wyniki nauczania, wykorzystując ofertę edukacyjną szkoły.
4. Dbają o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.
5. Starają się panować nad swoimi emocjami – agresją i stresem.
6. Umieją pracować w grupie, wiedzą, na czym polega odpowiedzialność za własne decyzje, starają się dokonywać trafnych wyborów.
7. Z szacunkiem odnoszą się do historii i tradycji szkoły, szanują siebie nawzajem i wszystkich pracowników szkoły.
8. Są świadomi swoich mocnych i słabych stron, sukcesywnie pracują nad sobą, uczestnicząc w zajęciach szkolnych i pozaszkolnych, organizowanych przez szkołę, jak i inne instytucje.
9. Są aktywni i twórczy, swoim działaniem i zachowaniem tworzą pozytywny obraz szkoły w środowisku lokalnym.
10. Uczą się tolerancji i otwartości na inne poglądy, krytycznie je analizując i oceniając w sposób zgodny z ogólnie przyjętymi zasadami i normami społecznymi.
11. Dbają o dobrą atmosferę w szkole.

IV. Cele pracy wychowawczo-profilaktycznej

Cel główny

Wyrównywanie szans wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, fizycznym, emocjonalnym, psychicznym społecznym i duchowym.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków do rozwijania zainteresowań i uzdolnień uczniów.
2. Stworzenie warunków do optymalnego rozwoju uczniów z trudnościami w nauce.
3. Rozwijanie kompetencji informatycznych - ochrona przed wpływem świata wirtualnego i mediów.
4. Kształtowanie postaw dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
5. Kształtowanie postawy prozdrowotnej, życia bez używek i substancji odurzających ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych.
6. Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.
7. Wykształcenie postaw patriotycznych i budowanie szacunku dla kultury.
8. Zintegrowanie zespołów klasowych i całej społeczności szkolnej włączając uczniów i specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów z Ukrainy.
9. Stworzenie warunków do rozwoju samorządności szkolnej.
10. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia.
11. Wykształcenie postaw obywatelskich, patriotycznych, wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej.
12. Wyposażenie uczniów i rodziców w informacje o mechanizmach i następstwach sięgania po używki w młodym wieku.
13. Rozwijanie kompetencji czytelniczych.
14. Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.
15. Wykształcanie postaw wrażliwości na innego człowieka.
16. Wypracowanie hierarchii wartości i poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.

Cele operacyjne

W konsekwencji przyjęcia tak sformułowanych celów ważnym obszarem pracy w Noworudzkiej Szkole Technicznej jest kształtowanie konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do wykorzystania zdobytej w szkole wiedzy i doświadczeń, aby w ten sposób lepiej przygotować uczniów do funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, wymaganych w warunkach współczesnego świata. Oddziaływania wychowawcze społeczności szkolnej powinny stwarzać uczniom warunki do nabywania następujących umiejętności:

- planowania, organizowania i oceniania własnego procesu uczenia się i przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za własną naukę;
- skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach interpersonalnych i społecznych;
- prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi;
- poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji społecznych i wystąpień publicznych;
- efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie; budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji; skutecznego działania w granicach obowiązujących norm;

- konstruktywnego funkcjonowania w sytuacjach konfliktowych, stosowania metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych we własnych środowiskach;
- radzenia sobie w sytuacjach trudnych i problemowych, rozwiązywania problemów w twórczy sposób;
- poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną;
- umiejętności życia w atmosferze tolerancji, szacunku i poszanowania godności drugiego człowieka, bycia kreatywnym;
- umiejętności posługiwania się językami obcymi i przygotowania do życia w zintegrowanej Europie;
- przygotowania do samokształcenia i podjęcia dalszej edukacji lub pracy zawodowej;
- znajomości i poszanowania historii, kultury i tradycji narodowej z jej regionalnym bogactwem.

V. Źródła informacji do ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego:

- 1) wyniki diagnozy potrzeb środowiskowych uczniów, rodziców, nauczycieli i lokalnej społeczności, w tym zainteresowania uczniów, tradycje lokalne m.in. związane z kulturą;
wyniki szacowania czynników ryzyka i czynników chroniących, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem narkotyków i środków odurzających – dokonanych w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć;
- 2) wyniki z wewnątrzszkolnej analizy czynników i przyczyn niezadawalających wyników nauczania (frekwencja, współpraca i zaangażowanie rodziców w proces dydaktyczny, rodziny niewydolne wychowawczo, eurosieroctwo, patologie w rodzinie i w środowisku);
- 3) raport pedagoga szkolnego o sytuacji rodzinnej naszych uczniów i zgłaszanych problemach przez uczniów i rodziców;
- 4) analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń ppp na dzień 1 września 2023 r.;
- 5) wnioski ze współpracy z odpowiednimi podmiotami (Policją, Sądem Rodzinnym, OSP, OIK. OHP);
- 6) wyniki ewaluacji skuteczności podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych w poprzednich dwóch latach szkolnych;
- 7) wyniki diagnozy rzeczywistych problemów uczniów, w tym:
 - a) wyników diagnozy zjawiska cyberprzemocy i wykluczania uczniów – raport z badania „Świadomość i skala zjawiska cyberprzemocy wśród uczniów naszej szkoły” – badanie przeprowadzone w 2020 roku,
 - b) diagnoza relacji rówieśniczych w klasie/szkole wrześniu 2022 r.,
 - c) wyników analizy przyczyn problemów edukacyjnych i wychowawczych, rejestrowanych przez wychowawców, pedagoga oraz zgłaszanych przez

rodziców, tym umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, poczucie własnej wartości i sprawstwa,

d) problemy zgłaszane przez kuratorów sądowych, opiekunów społecznych, pracowników socjalnych;

8) standardy jakości programów profilaktycznych i wychowawczych;

9) zadania zawarte w podstawach programowych;

10) zapisy w statucie szkoły dotyczące wolontariatu;

11) priorytety MEN na dany rok szkolny 2023/2024 –

- Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
- Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
- Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
- Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
- Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
- Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

VI. Cel diagnozy:

Celem diagnozy była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem osamotnienia i izolacji po okresie pandemicznym i nauce zdalnej. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

1) przemoc i zachowania agresywne, w tym cyberprzemoc;

- 2) wykluczenie społeczne;
- 3) używanie substancji psychoaktywnych;
- 4) problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające: wpływy rówieśnicze, rodzinne, środowiskowe i cechy indywidualne oraz naukę zdalną.

Wnioski i wyniki diagnozy stanowią podstawę do wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2023/2024, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w poprzednim roku szkolnym.

Szkolny zespół badawczy przygotowując badanie bazował na wynikach badań z poprzedniego roku oraz badaniach zewnętrznych. Zakreślały one obszary, które sprzyjały występowaniu oraz zażywaniu środków odurzających. Posługując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

1) **Indywidualne czynniki ryzyka:**

- niska samoocena,
- skłonność do zachowań depresyjnych, zwłaszcza w okresie osamotnienia, braku kontaktów rówieśniczych, izolacji z powodu pandemii,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi,
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

2) **Rodzinne czynniki ryzyka:**

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka spiętrzające się w czasie długiego pobytu całej rodziny w okresie izolacji,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków),
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

3) Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- czasowe odizolowanie uczniów z grup rówieśniczych ze względu na COVID-19,
- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole oraz na zajęciach online.

4) Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nierespektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowane u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc.

5) Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Od końca lat 70-tych, kiedy rozpoczęto badania nad procesami chroniącymi przed używaniem substancji psychoaktywnych, zidentyfikowano wiele czynników chroniących. Przykłady najważniejszych z nich to:

1) Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

2) Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie i naukę zdalną dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

3) Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do klasy chociażby przez wspólne spotkania online, wykonywanie zespołowo projektów,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,
- wymagania od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć – tzw. pedagogika pozytywna.

4) Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

5) Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów, księży itp.).

Dlatego też, nasze badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem młodzieży w środowisku szkolnym, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami. Na podstawie rozmów indywidualnych z uczniami i rodzicami pozyskano informacje na temat dostępności ewentualnego używania narkotyków i dopalaczy.

Wnioski i wyniki wywiadów grupowych (dyskusje w klasach) oraz rozmów indywidualnych prowadzonych przez pedagoga, pedagoga specjalnego i wychowawców z uczniami i rodzicami stanowią podstawę do identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2023/2024, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w poprzednim roku szkolnym.

VII. Metody badawcze:

1. Analiza poniższych dokumentów:

- 1) raportu z diagnozy powyższej problematyki z poprzedniego roku szkolnego;
- 2) sprawozdań wychowawców klas o sytuacji wychowawczej po zakończeniu roku szkolnego 2022/2023;
- 3) raport pedagoga szkolnego o sytuacji rodzinnej naszych uczniów i zgłaszanych problemach przez uczniów i rodziców;
- 4) analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń PPP na dzień 1 września 2023 r. oraz wniosków uprawnionych podmiotów do objęcia ucznia pomocą pp (wnioski wychowawców, pedagoga specjalnego, pielęgniarki szkolnej, społecznego kuratora, Sądu Rodzinnego).

2. Metody dialogowe – pogłębione wywiady z rodzicami prowadzone przez pedagoga szkolnego oraz z Radę Rodziców.

3. Skład Zespołu Wychowawczego ds. zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym:

1. p. Marta Leśniak – przewodnicząca, pedagog szkolny.
2. p. Brygida Gąsior – członek, dyrektor.
3. p. Małgorzata Kałwak- członek, wicedyrektor
4. P. Marta Bajer- Bendiul- pedagog specjalny
5. P. Justyna Kromska - psycholog
6. p. Marta Augustynowska – członek, nauczyciel przedsiębiorczości i przedm. hot.
7. p. Sylwia Karwowska - członek, nauczyciel matematyki.
8. p. Mirosława Kossak - członek, nauczyciel wych. fiz.
9. p. Agnieszka Łaskarzewska - członek, nauczyciel biologii i chemii.

4. Przebieg prac zespołu ewaluacyjnego:

1. Analiza środowiska szkolnego na podstawie analizy dokumentacji szkolnej, wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora Szkoły, wniosków i analiz z pracy zespołów przedmiotowych i wychowawczych, wywiadu z Dyrektorem Szkoły, szkolnymi specjalistami, rozmów z nauczycielami, uczniami i rodzicami.
2. Dokonanie analizy ilościowej i jakościowej zebranych raportów o potrzebach uczniów i rodziców po powrocie do szkoły od wychowawców i zatrudnionych specjalistów.
3. Wypracowanie zaleceń do działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz profilaktycznej, które należy wykorzystać do aktualizacji szkolnego Programu wychowawczo – profilaktycznego oraz opracowania planu WDN-u w szkole.

5. Analiza jakościowa i ilościowa pozyskanych informacji w trakcie analizy:

1) Socjodemograficzna charakterystyka uczniów i ich rodzin:

- liczba uczniów ogółem w szkole: 476, w tym 285 to chłopcy, a 191 to dziewczęta;
- z obojgiem rodziców mieszka 82% uczniów, z samą matką mieszka 17%, a czterech uczniów, czyli 1% mieszka z dziadkami lub u najbliższej rodziny;
- 20% rodziców legitymuje się wyższym wykształceniem;
- 38% matek nie pracuje zawodowo, a 16% ojców ma tylko doraźne zatrudnienie. Pozostały odsetek rodziców pracuje zawodowo;
- dobrą i lepszą niż przeciętną sytuację finansową deklaruje 67% rodziców;
- 9 rodzin objętych jest nadzorem kuratorskim – rodziny niewydolne wychowawczo;
- 18 rodzin korzysta z pomocy MOPS-u lub GOPS-u;
- co szósty uczeń w szkole miał osobiste doświadczenie związane z wyjazdem zarobkowym rodziców za granicę;
- 75% uczniów posiada własny sprzęt komputerowy i dostęp do szerokopasmowego Internetu na potrzeby edukacji zdalnej;
- 25% uczniów współdzieliło sprzęt komputerowy z rodzeństwem;
- 80 uczniów posiada opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- 16 uczniów posiada orzeczenie PPP o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 3 uczniów objętych jest nauczaniem indywidualnym.

VIII. PODSUMOWANIE.

A. Sytuacja rodzinna:

Zdecydowana większość uczniów naszej szkoły mieszka z obojgiem rodziców. W rodzinach niepełnych wychowuje się ogółem 18 %, przy czym gros z nich mieszka jedynie z matką. Nie ma sytuacji, aby faktycznym opiekunem ucznia był tylko ojciec. Nieliczni uczniowie mieszkają z kimś z dalszej rodziny, np. z babcią. W ostatnich trzech latach zmalał odsetek uczniów wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo lub objętych nadzorem kuratorskim. W ciągu ostatniego roku szkolnego więcej niż co szósty uczeń miał osobiste doświadczenia związane z wyjazdem zarobkowym za granicę przynajmniej jednego z rodziców, w tym 8% uczniów deklaruje, że przynajmniej jedno z rodziców przez ostatnie dwanaście miesięcy przed badaniem stale pracowało za granicą. Z reguły do pracy za granicę wyjeżdżają mężczyźni. Prawie co ósmy uczeń (12%) deklaruje, że w ciągu ostatniego roku jego ojciec stale lub przynajmniej przez jakiś czas, np. sezonowo pracował za granicą. W przypadku 3% uczniów pracę poza Polską podejmowała matka. Bywały też sytuacje, że w ciągu ostatniego roku za granicą pracowali oboje rodzice (2%). Deklaracje uczniów dotyczące zagranicznych migracji zarobkowych rodziców kształtują się podobnie jak dwa lata temu. Minimalnie więcej jest deklaracji o sezonowej pracy co najmniej jednego z rodziców (ojca – o 2 punkty procentowe).

Obecnie siedmiu na dziesięciu (67%) rodziców określa sytuację materialną swojej rodziny jako dobrą lub bardzo dobrą, co czwarty (26%) jako przeciętną, a jedynie co dwudziesty (5%) – jako złą. Postrzeganie położenia materialnego swojej rodziny w bardzo dużym stopniu zależy od sytuacji rodzinnej – wyraźnie lepiej niż inni oceniają ją uczniowie mieszkający z obojgiem rodziców. Istotne znaczenie w tym kontekście odgrywa również wykształcenie rodziców. Generalnie, im lepiej wykształceni rodzice, tym większe zadowolenie z warunków materialnych rodziny. Zauważyć również można, że bardziej zadowoleni z kondycji swoich gospodarstw domowych są rodzice, których dzieci osiągają lepsze wyniki w nauce, natomiast wyraźnie gorzej sytuację materialną swoich gospodarstw domowych oceniają rodzice uczniów osiągających słabe wyniki w nauce i niechętnie uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne.

B. Diagnoza środowiska szkolnego:

Informacje zebrane przy pomocy określonych wyżej narzędzi diagnostycznych pozwoliły sformułować następujące wnioski dotyczące naszego środowiska szkolnego:

- 1) rodzice nie dostrzegają w otoczeniu swoich dzieci sytuacji zagrażających ich zdrowiu związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) prawie wszyscy rodzice (95%) deklarują, że rozmawiają ze swymi dziećmi na temat szkodliwości zażywania w/w substancji;
- 3) duża grupa uczniów uważa, że posiada odpowiednią wiedzę dotyczącą uzależnienia od narkotyków i skutków ich zażywania. 42% rodziców oczekuje zintensyfikowania działań dotyczących profilaktyki uzależnień;
- 4) szkoła nie jest postrzegana jako miejsce, gdzie można mieć łatwy dostęp do narkotyków czy innych szkodliwych substancji;
- 5) uczniowie nie zgłaszają występowania w szkole problemu narkomanii, alkoholizmu. Pojedyncze osoby zwróciły uwagę na palenie papierosów przez uczniów w okolicy szkoły;
- 6) rodzice i uczniowie postrzegają szkołę jako miejsce bezpieczne. Takie zdanie ma ponad 80% uczniów i 85% rodziców. Wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa zgłaszają także nauczyciele;

- 7) prawie wszyscy uczniowie i rodzice stwierdzają, że podejmowane przez szkołę działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem są skuteczne i bardzo potrzebne (monitoring, dozór wewnętrzny woźnej nad osobami wchodzącymi do budynku szkolnego, dyżury nauczycieli w szczególności w szatni i na boisku szkolnym);
- 8) w szkole zdarzają się akty agresji – 18% uczniów przyznaje, że było ofiarą agresji lub przemocy w szkole, o fakcie przemocy wobec swoich dzieci informuje 7% rodziców. Zjawiska przemocy lub agresji dotyczyły cyberprzemocy, przemocy werbalnej, wyśmiewania, popychania się, w szczególności zjawiska te nasiliły się w okresie nauki zdalnej);
- 9) nie zdarzyły się skargi na nauczycieli lub pracowników o braku przestrzegania godności uczniów;
- 10) 15 uczniów w szkole czuje się izolowana przez rówieśników, odrzucona i nieakceptowana przez kolegów lub koleżanki. Ci sami uczniowie stwierdzają, że nie lubią szkoły i niechętnie do niej przychodzą, nie mają kolegów i koleżanek i że nie mają zaufania do osób, do których mogliby zwrócić się o pomoc;
- 11) wszyscy nauczyciele reagują na przemoc uczniowską i prowadzą rozmowy wychowawcze z uczniami na temat agresji;
- 12) 12% uczniów zgłaszało wychowawcom lub pedagogowi poczucie osamotnienia, zły stan psychiczny związany z izolacją, osamotnienie, brak motywacji do nauki.

IX. WNIOSKI Z ANALIZY DANYCH

Mając na uwadze przytoczone powyżej dane, a także analizę dokumentacji, rozmów itp. można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące naszego środowiska szkolnego.

Do czynników chroniących możemy zaliczyć:

- 1) wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowane przez nauczycieli, rodziców i uczniów;
- 2) szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych i specjalistycznych;
- 3) wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzięki rozbudowanemu monitoringowi wizyjnemu oraz możliwości konsultacji z nauczycielami i specjalistami w godzinach popołudniowych w sytuacjach kryzysowych w okresie zawieszenia zajęć;
- 4) wsparcie ze strony specjalistów szkolnych: pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa i pielęgniarki szkolnej;
- 5) większość uczniów odczuwa wsparcie i pomoc ze strony swoich rodziców/opiekunów;
- 6) dla zdecydowanej większości uczniów rodzina zajmuje czołowe miejsce w ich hierarchii wartości;
- 7) w przeważającej większości uczniowie mają dobry kontakt ze swoimi wychowawcami, dobrze czują się w szkole i w klasie;
- 8) duża grupa uczniów ma pozytywne nastawienie wobec szkoły i nauki;
- 9) nasi uczniowie i ich rodzice wykazują dużą wrażliwość społeczną, angażując się w organizowane w szkole akcje charytatywne, działania wolontariatu itp.;
- 10) szkoła zdecydowanie nie akceptuje przemocy, stara się ją wyeliminować reagując na jej przejawy, przestrzegając procedur, podejmując różnorodne działania

w ramach realizowanych projektów i akcji np. Szkoła Promująca Bezpieczeństwo w Sieci, Dzień Bezpiecznego Internetu itp.

Czynniki ryzyka w naszym środowisku:

- 1) duża grupa uczniów naszej szkoły ma swobodny, niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni w domu rodzinnym;
- 2) niektórzy uczniowie mają problemy z regularnym uczęszczaniem do Szkoły;
- 3) u małej grupy uczniów naszej szkoły pojawiają się:
 - a) niska motywacja do nauki,
 - b) niepowodzenia szkolne,
 - c) różne problemy rodzinne,
 - d) niska samoocena i brak wiary we własne siły;
- istnieje bardzo mała grupa uczniów, którzy:
 - a) borykają się z alkoholizmem bądź przemocą w rodzinie,
 - b) są zaniedbani wychowawczo i opiekuńczo przez rodziców,
 - c) są zaburzeni emocjonalnie, łamią społeczne normy i zasady zachowań;
 - d) nie radzą z emocjami,
- 4) część rodziców nie przejawia zainteresowania sprawami dotyczącymi ich dzieci, w zbyt małym stopniu angażuje się w pomoc dzieciom w pokonywaniu pojawiających się trudności.

X. ZALECENIA I WSKAZÓWKI DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.

Na podstawie wyników badań Zespół Wychowawczy opracował „mapę” ryzyka i czynników chroniących, dokonując oszacowania w skali 0 – 5 zarówno czynników ryzyka jak i czynników chroniących:

	Czynniki ryzyka	Prawdopodobieństwo	Skutki
Psychologiczne	nadmierna nieśmiałość, wrażliwość	2	4
	chroniczne napięcie i niepokój	3	4
	niska samoocena	3	4
	brak odporności na stres	3	4
	niski poziom asertywności	2	4
Rodzinne	brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego	1	5
	niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja)	2	4
	brak rygorów i kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość	1	3

	wysoki poziom konfliktów w rodzinie, niskie wsparcie ze strony rodziców	2	4
	brak lub osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, złe relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi	2	4
	zaburzenia w pełnieniu ról ojca i matki, nieobecność ojca w domu (także psychiczna)	2	3
	tolerancja rodziców wobec używania przez dzieci alkoholu lub innych substancji odurzających	2	5
	nadużywanie alkoholu, papierosów, narkotyków przez rodziców	1	5
	rozwód, separacja, utrata rodziców, inne sytuacje traumatyczne – Covid 19,	1	3
	brak czytelnych granic i norm	1	4
	przyzwolenie na uczestnictwo dziecka w sferach, do których nie jest ono przygotowane emocjonalnie (oglądanie filmów ze scenami przemocy, dla dorosłych, w nocnych godzinach, brak blokady rodzicielskiej w komputerze, etc.)	1	5
społeczne	środowisko sąsiedzkie	2	3
	środowisko rówieśnicze	2	4
	dostępność substancji odurzających	1	5
	moda na zażywanie środków odurzających	2	3
szkolne	obecność środków odurzających w placówce	1	5
	niska wiedza uczniów o środkach odurzających	2	4
	niskie kompetencje nauczycieli w kwestii rozpoznawania	1	3

XI. Zalecenia i rekomendacje:

1. Zespół zaleca w ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących:
 - 1) zwiększenie poczucia akceptacji uczniów i wychowanków w społeczności szkolnej;
 - 2) wzrost umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
 - 3) zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego;
 - 4) zwiększenie kompetencji w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i wychowawców;

- 5) wzrost kompetencji wychowawczych rodziców;
 - 6) wzrost aktywności rodziców w procesach podejmowania decyzji w szkole i placówce oraz w ważnych wydarzeniach i działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły i placówki,
 - 7) uspołecznianie szkoły i placówki przez większą aktywność nauczycieli, wychowawców, rodziców, uczniów i wychowanków na rzecz szkoły i placówki;
 - 8) zwiększenie otwartości szkoły i placówki na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły i placówki w środowisku.
2. Zespół rekomenduje wprowadzenie do Programu wychowawczo-profilaktycznego poniżej tematyki:

Cel szczegółowy nr 1: Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.

Rekomendowane zadania:

- 1) prowadzenie zajęć integrujących w klasach, w szczególności w klasach początkowych oraz w grupach wychowawczych;
- 2) upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów i wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo oraz idei bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami uchodźców wojennych z Ukrainy;
- 3) organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole dla uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców;
- 4) upowszechnianie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów, promowanie wolontariatu;
- 5) angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja samorządu uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej;
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców umożliwiających budowanie pozytywnych relacji z uczniami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz uchodźców wojennych z Ukrainy
- 8) doskonalenie umiejętności nauczycieli i specjalistów oraz innych pracowników szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w szkole uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz prowadzenie edukacji uczniów w tym zakresie;
- 9) upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców;
- 10) włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły;
- 11) tworzenie warunków do uspołeczniania szkoły i poszerzania współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym.

Cel szczegółowy nr 2: Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym młodzieży.

2.1. Profilaktyka agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy.

Rekomendowane zadania:

- 1) opracowanie i upowszechnianie zbioru oczekiwań, zasad i reguł, dotyczących zachowania w środowisku szkolnym, oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania – we współpracy z uczniami i ich rodzicami;
- 2) podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych;
- 3) wdrażanie w szkole programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;
- 4) realizacja programów rówieśniczych, takich jak: pomoc koleżeńska w nauce, rówieśniczy doradcy czy rówieśniczy mediatorzy;
- 5) prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy;
- 6) opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli do prowadzenia działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym cyberprzemocy;
- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niedostosowanymi społecznie lub zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 8) opracowanie i stosowanie procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym związanych z wystąpieniem przemocy w szkole.

2.2. Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.

Rekomendowane zadania:

- 1) realizacja edukacji zdrowotnej w szkole w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 2) wdrażanie programów profilaktyki uzależnień z zakresu profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności;
- 3) uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów uczniów w zakresie zapobiegania uzależnieniom w programie wychowawczym szkoły i programie profilaktyki;
- 4) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie;
- 5) upowszechnianie programów wczesnej interwencji opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków, w szczególności marihuany i haszyszu;
- 6) wdrażanie i wspieranie rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programów z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności dla młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców;

- 7) rozwijanie, przy wsparciu dorosłych, profilaktyki rówieśniczej, angażującej liderów młodzieżowych do działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku szkolnym i lokalnym i promowania życia bez uzależnień;
- 8) zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych;
- 9) podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień.

2.3. Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.

Rekomendowane zadania:

- 1) upowszechnianie przeznaczonych dla uczniów materiałów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów;
- 2) opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów;
- 3) opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów;
- 4) współpraca z rodzicami uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci;
- 5) poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym.

2.4. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów m.in. związanych z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie.

Rekomendowane zadania:

- 1) monitorowanie sytuacji uczniów związanej z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych i udzielanie im różnych form wsparcia w zakresie rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego;
- 2) doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz specjalistów zatrudnionych w szkole w zakresie udzielania pomocy uczniom z problemami rozwojowymi i życiowymi;
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz dyrektorów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stosowania procedury „Niebieskie Karty”;
- 4) udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży;
- 5) uwzględnienie tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w działalności szkoły.

Cel szczegółowy nr 3: Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.

Rekomendowane zadania:

- 1) upowszechnianie i realizacja w szkole programów służących promocji zdrowego stylu życia;
- 2) upowszechnianie programów edukacyjnych z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej;
- 3) upowszechnianie w szkołach programów z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa;
- 4) organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia;
- 5) podejmowanie działań ograniczających spożywanie napojów o zwiększonej zawartości cukru i barwników na rzecz konsumpcji wody w celu poprawy zdrowia młodzieży;
- 6) planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja szkolnej polityki w zakresie aktywności fizycznej;

- 7) podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego;
- 8) zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole oraz poza nią;
- 9) podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej, w szczególności zdrowego żywienia oraz zapobiegania zaburzeniom odżywiania.

XII. Zagadnienia do realizacji:

A. Działalność profilaktyczna

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Odbiorca	Typ profilaktyki
1.	Realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców/ opiekunów prawnych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych przez Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.	1. Wspieranie uczniów ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.	Pedagog, psycholog,	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	selektywna
		2. Pomoc uczniom z rozpoznanymi wczesnymi objawami używania środków psychoaktywnych.	Pedagog, psycholog	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	wskazująca
		3. Zapewnienie wsparcia rodzinom uczniów, którzy mają problem z używaniem substancji psychoaktywnych.	Pedagog psycholog	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	wskazująca
2.	Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej/ organizacja zajęć pozalekcyjnych na terenie „otwartych” terenów sportowych szkoły.	1. Rozszerzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych/ udostępnienie terenów sportowych szkoły na zajęcia poza godzinami nauki.	Nauczyciele w-f	uczniowie	uniwersalna
3.	Zapewnienie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom placówki.	1. Wspieranie uczniów poprzez rozmowy i terapię indywidualną	Pedagog, pedagog specjalny psycholog	uczniowie	
4.	Wspieranie zdrowia psychicznego uczniów	1. Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat	Pedagog, psycholog pedagog specjalny,	uczniowie	

		zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji młodzieży – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych.	wychowawcy		
5.	Zapewnienie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom placówki.	1. Wspieranie uczniów poprzez rozmowy i terapię indywidualną	Pedagog, pedagog specjalny, psycholog	uczniowie	
6.	Wspieranie zdrowia psychicznego uczniów	1. Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji młodzieży – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych.	Pedagog, psycholog, pedagog specjalny, wychowawcy		
7.		2. Rozwijanie potencjałów i koncentrowanie się na mocnych stronach młodzieży – wzmacnianie potencjału zdrowia psychicznego przez wsparcie pozytywnego i harmonijnego rozwoju,	Pedagog, psycholog, pedagog specjalny, wychowawcy		

		kształtowanie osobowości, umiejętności osobistych i społecznych, udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów i kryzysów rozwojowych, podnoszenie odporności psychicznej i poprawę funkcjonowania emocjonalnego. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.			
--	--	---	--	--	--

B. Działalność wychowawcza

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Odbiorca	Typ profilaktyki
1.	Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia	1. Opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych	Pedagog, higienistka szkolna, wychowawcy	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	
		2. Zaangażowanie rodziców / opiekunów prawnych do współpracy przy organizacji uroczystości/impresz szkolnych i klasowych, zawodów sportowych etc.	Nauczyciele	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie wskazująca	
		3. Promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia poprzez organizację spotkań rodziców/opiekunów prawnych ze specjalistami, w sprawach wykraczających poza kompetencje zawodowe	Wychowawcy klas, pedagog, nauczyciele w-f	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	

		wychowawcy.			
2.	Wychowanie patriotyczne.	1. Świątowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych.	nauczyciele	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	
		2. Wycieczki tematyczne.			
		3. Uczenie zasad samorządności i demokracji.			
3.	Wychowanie do wartości.	1. Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka.	Wychowawcy , nauczyciele		
		2. Promowanie zdrowego stylu życia.	Nauczyciele w-f, biologii, wychowawcy		
		3. Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska.	nauczyciele		
4.	Zajęcia reintegrujące społeczność szkolną/ zespoły klasowe.	Przygotowanie propozycji zajęć	nauczyciele		

XIII. Inne źródła informacji do wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym.

A. Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024:

1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.

7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

XIV. Wnioski z nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2022/2023 dotyczące spraw wychowawczo-opiekuńczych.

A. Wnioski zespołów przedmiotowych i problemowych:

1. Skonsolidować działania nauczycieli na rzecz kultury osobistej uczniów.
2. Stale współpracować z nauczycielami, wychowawcami, rodzicami, udzielać pomocy uczniom w osiągnięciu wyników na miarę ich możliwości.
3. Zrezygnować z matury z Operonem w terminie listopadowym, zorganizować co najmniej jedną próbną maturę w marcu.
4. Mobilizować uczniów do systematycznej pracy, rozwiązywania dużej ilości zadań z matematyki utrwalających i powtórzeniowych.
5. Zachęcać uczniów do udziału w konkursach.
6. Praca „u podstaw”, czyli rzetelne prowadzenie zajęć z wykorzystaniem różnych aplikacji i narzędzi TIK.
7. Uwzględnić w planie lekcji dwóch godzin języka polskiego w jednym bloku ze względu na możliwość przeprowadzenia prac klasowych.
8. Systematyczna praca z zadaniami jawnymi do egzaminów zewnętrznych i praca z arkuszem egzaminacyjnym.
9. Praca nad poprawą frekwencji uczniów na zajęciach. Nadal podejmować, wspólnie z innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym, działania w celu eliminowania wysokiej absencji na zajęciach, która uniemożliwia osiągnięcie założonych celów nauczania.
10. Rozwijanie zainteresowań uczniów, ich zdolności,
11. Dostosowanie metod pracy do możliwości ucznia, stosowanie metod aktywizujących,
12. kształtowanie wrażliwości ucznia, jego dojrzałości poprzez kontakt z kulturą,
13. Kontynuacja pracy nad projektem Erasmus +,
14. Realizacja warsztatów dla młodzieży na temat sortowania śmieci,
15. Kontynuować doskonalenie swojego warsztatu pracy poprzez samokształcenie oraz udział w konferencjach, szkoleniach, kursach i praktykach zawodowych.
16. Wykorzystywać wyposażenie pracowni dydaktycznych w celu uatrakcyjnienia prowadzonych lekcji oraz dobrego przygotowania uczniów do zawodu.
17. Kontynuować organizację zajęć pozalekcyjnych, sportowo-rekreacyjnych oraz zajęć

- ruchowych dla uczniów, o różnych poziomach sprawności fizycznej ,
18. Stwarzać każdemu uczniowi dogodnych warunków osiągnięcia sukcesu na miarę jego możliwości,
 19. Kontynuować uczestnictwo w samodoskonaleniu nauczycieli poprzez udział w kursach, warsztatach, szkoleniach i tp.

B. Rekomendacje do pracy rady pedagogicznej na rok szkolny 2023/2024.

Ponieważ praca nad zmianą to proces, dlatego też rekomenduje się zadania zbieżne z tymi, które były rekomendowane w roku ubiegłym, a są to:

1. Organizowanie procesu samodzielnego uczenia się uczniów. Korzystanie z dobrych rozwiązań własnych. Wspieranie nauczycieli w organizacji procesu uczenia się. Rozwijanie ich umiejętności/kompetencji w tym obszarze. Zmiana formuły edukacyjnej z nauczania na uczenie się – zmiana modelu pracy nauczyciela, z dyrektywnego na niedyrektywny, opartego na ofertach i wyborach.
2. Wspieranie nauczycieli w zdobywaniu/poszerzaniu wiedzy oraz w doskonaleniu swojego warsztatu pracy.
3. Częstsze wykorzystywanie technologii IT w procesie edukacyjnym.
4. Doskonalenie współpracy zespołowej nauczycieli (w ramach grup oraz całego zespołu pedagogicznego) poprzez udział w pracach zespołów zadaniowych, oraz dzielenie się wiedzą i dobrymi praktykami, otoczenie szczególną opieką nowych nauczycieli; wspieranie nauczycieli poprzez poszerzenie formuły doskonalenia zawodowego o nowoczesne technologie.
5. Wypracowanie modelu współpracy z rodzicami opartego na skutecznej komunikacji i autorytecie nauczyciela. Unikanie postaw krytycznych, pouczających, lekceważących itp.
6. Kontynuacja realizacji tematów wprowadzonych do planu wychowawczo-profilaktycznego, które pozwalają na:
 - zwiększenie udziału konstruktywnych wzorców komunikacyjnych w kontaktach podejmowanych przez młodzież (modelowanie i ćwiczenie prawidłowej komunikacji, odwoływanie się do doświadczeń klasy oraz doświadczeń indywidualnych, wypracowywanie właściwych standardów komunikacyjnych, praca nad problemem barier komunikacyjnych, zwiększanie niezależności wobec presji rówieśniczej, wypracowanie norm komunikacyjnych w grupie, werbalizacja potrzeb, wątpliwości, frustracji);
 - doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych zgodnie z normami współżycia społecznego, upowszechnienie pomocy rówieśniczej (wsparcie wychowawcy w pracy z grupą „w oparciu o kontrakt”, „w oparciu o zasady”, „w oparciu o wartości”, intelektualizacja indywidualnych i grupowych doświadczeń uzyskanych przez uczestników w trakcie pracy dramą, w szczególności doświadczenia empatii);
 - zwiększenie poczucia własnej wartości i sprawstwa (poszukiwanie i wzmacnianie indywidualnych i grupowych pozytywnych zasobów, wzmacnianie uczniów odrzucanych w trakcie działań grupowych, budowanie „góry wiary w siebie”);

- rozwinięcie umiejętności nazywania emocji i radzenia sobie z „trudnymi emocjami” (modelowanie sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, rozmowa o trudnych emocjach młodzieży);
- zwiększenie poczucia więzi ze szkołą i poczucia przynależności do silnego zespołu klasowego, zintegrowanego wokół pozytywnych postaw i wartości (zawieranie umowy klasowej dotyczącej wzorów zachowania w sytuacjach konfliktowych, realizacja umowy klasowej, wzmacnianie pozytywne, utrwalanie właściwych zachowań poprzez konsekwentne odwoływanie się do umowy, działania integrujące i budujące poczucie bezpieczeństwa w grupie, wprowadzenie konstruktywnych rytuałów w grupie);
- wzmocnienie więzi społecznych pomiędzy nauczycielami i uczniami, szkołą i rodzicami, a także rozwijanie pozytywnych relacji społecznych między uczniami;
- kształtowanie zachowań prospołecznych uczniów, np. stawanie w obronie innych uczniów, udzielanie pomocy koleżeńskiej, powstrzymywanie rówieśników, którzy planują zachowania autodestrukcyjne;
- kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych oraz zmniejszanie zapotrzebowania na zachowania antyzdrowotne, takie jak: picie alkoholu, palenie papierosów i inne zachowania ryzykowne dla zdrowia.

Pozytywna opinia Rady Pedagogicznej z dnia 13.10.2023 roku

*Uchwała Rady rodziców nr 1/2023/2024
z dnia 20.09.2023 roku*

Harmonogram imprez i uroczystości szkolnych 2023/2024